

Міністерство охорони здоров'я України
Національний інститут раку МОЗ України
Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України
Клінічна лікарня «Феофанія» Державного управління справами

науково-практична конференція

**Променеві методи дослідження
як діагностичний та лікувальний супровід
в онкології**

5–6 квітня

Київ — 2012

УДК 615.849.1 + 616-006 + 616-07

Науково-практична конференція «Променеві методи дослідження як діагностичний та лікувальний супровід в онкології»

Київ: 2012, 172 с.

Збірник містить нові результати з променевих методів дослідження в онкології. Розглянуто різноманітні сучасні діагностичні та лікувальні методи, які ґрунтуються на застосуваннях УЗД, КТ, ПЕТ-КТ, МРТ та інші.

Викладений матеріал буде корисним фахівцям з проблем діагностики та терапії в онкології, лікарям променевої діагностики.

Зміст

<i>Abdullaev R.Ya., Tamm T.I., Huzhniak A.A., Golovko T.S.</i> Ultrasonography of paravertebral space for paravertebral block conduction	8
<i>Абдуллаев Р.Я., Винник Ю.А., Крыжановская И.В.</i> Дооперационная ультразвуковая диагностика рака желудка	10
<i>Абдуллаев Р.Я., Пономаренко С.А., Горлеку Ф.</i> Особливості ультразвукової діагностики гепатоцелюлярного раку печінки	13
<i>Абдуллаев Р.Я., Пономаренко С.А., Кріжановська І.В., Сысун Л.А.</i> Ультрасонографічна семіотика метастазів печінки	16
<i>Абдуллаев Р.Я., Пономаренко С.А., Єфіменко С.Г.</i> Ультразвукова дифференційна діагностика доброякісних пухлин печінки	19
<i>Абдуллаев Р.Я., Пономаренко С.А., Горлеку Ф., Кріжановська І.В.</i> Можливості ультрасонографії та КТ в діагностиці гепатоцелюлярного раку	21
<i>Бабий Я.С., Сычева Т.В.</i> Эффективный выбор радиологических методов исследования при раке легкого	24
<i>Бакай О.О.</i> Можливості еластографії в ультразвуковій діагностиці новоутворень різної локалізації	28
<i>Батюк С.І., Бриндіков Л.М., Табола М.М., Попович В.В.</i> Ультразвукове дослідження метастазів в лімфовузлі при раковій прямої кишки	30
<i>Білоненко Г.А., Шкарбун Л.І., Аксьонова О.Г., Аксьонов О.А.</i> Рак чи мастит? Сучасний діагностично-лікувальний супровід при запальних змінах грудей	32
<i>Вубнов Р.В.</i> Unremovable idiopathic pain treatment by novel ultrasound guided technique	37

<i>Bubnov R.V., Voyko V.V.</i>	
The capabilities of ultrasonography in complex diagnostics of advanced colorectal cancer. A prospective study	39
<i>Бубнов Р.В., Строкань А.М., Абдуллаєв Р.Я.</i>	
Принципи навчання використання сонографії в регіональній анестезії та медицині болю	41
<i>Бубнов Р.В.</i>	
Персоналізована, прогностична та профілактична медицина (ПППМ). Сучасна європейська парадигма	48
<i>Бубнов Р.В., Мухомор О.І.</i>	
Інвазивна сонографія легеневої тканини та органів грудної клітки	52
<i>Бубнов Р.В., Мельник І.М.</i>	
Оптимізація медичних рішень та визначення помилки інтервенційної сонографії за допомогою математичних моделей.	56
<i>Верба А.В., Гуменюк К.В., Коваль І.М.</i>	
Досвід виконання черезшкірно-черезпечінкового дренажу жовчних шляхів у хворих із захворюваннями гепато-панкреатодуоденальної зони, що ускладненні механічною жовтяницею	66
<i>Волоткович А.Ю., Мачнєва О.В.</i>	
Променеві методи дослідження у комплексній діагностиці раку молочної залози	70
<i>Головко Т.С., Крахмалева Л.П., Скляр С.Ю.</i>	
Роль лучевой диагностики при непальпируемых опухолях молочной железы	72
<i>Головко Т.С., Крахмалева А.С.</i>	
Комплексная диагностика узловых образований грудных желез	74
<i>Grabovetskyi S.A.</i>	
Multivoxel MR spectroscopy in the differential diagnosis of brain tumors. Predictive and personalized approach	77
<i>Гречаник О.І., Абдуллаєв Р.Я., Красильніков Р.Г., Цвігун Г.В.</i>	
Комплексна ультразвукова діагностика ураження внутрішніх органів у онкопроктологічних хворих	79
<i>Грищенко О.В., Бобрицкая В.В., Васильева И.А.</i>	
Сонографический контроль динамических изменений ткани молочной железы в процессе патогенетической терапии	81

Гуралевич Ю.В., Головко Т.С., Цып Н.П.

Возможности ультразвукового исследования в диагностике узловой и неузловой форм трофобластической болезни 86

Дерев'янюк Л.П., Талько В.В., Атаманюк Н.П., Яніна А.М., Родіонова Н.К.

Оцінка функціонального стану гіпофізарно-гонадної системи у жінок репродуктивного віку після променевої терапії пухлин головного мозку 88

Дикан І.М., Козаренко Т.М., Логаніхіна К.Ю.

Можливості агіографічного дослідження мультidetекторної комп'ютерної томографії в оцінці ефективності хіміопроменевої терапії у хворих на рак гортані 93

Добровольський Н.А. Иванова Л.П. Таварткиладзе Н.Е. Богданович Л.И. Куличкова О.В.

Остеосцинтиграфия с Tc99m как один из методов ранней диагностики метастазов в кости скелета 97

Іванкова В.С., Шевченко Г.М., Хруленко Т.В., Барановська Л.М., Скоморохова Т.В., Отрощенко І.П., Галяс О.В.

Сучасні технології високоенергетичної HDR брахітерапії у променевому лікуванні раку шийки матки 101

Каратунова Е.Н., Ясеницкая Н.А.

Инновационный метод ультразвуковой абляции опухолей человека 103

Клюсов О.М., Войтко О.В., Говоруха Т.М., Лола О.І., Олійніченко О.Г., Холодна А.В.

Перший досвід центру ядерної медицини київського міського клінічного онкологічного центру застосування поєданого ПЕТ-КТ у онкохворих 105

Кравченко Д.А., Логанихіна Е.Ю.

Определение объема резекции гортани при раке ее срединного отдела (T2-3N0M0) 108

Красільніков Р.Г.

Визначення особливостей МРТ-семіотики головного мозку в залежності від синдромологічної картини у віддалений період легкої закритої черепно-мозкової травми 110

Лаврик Г.В.	
Стандарты лучевой диагностики в стадировании рака печени	116
Лущик Ч.Б., Новицкий В.В., Рябець Л.С., Коломійчук О.П., Приз А.М.	
Можливості сучасних методів досліджень та інформаційних технологій в ранній доклінічній діагностиці перебудов судинного русла при онкопатології	119
Максимовский В.Е., Добровольский Н.А., Четвериков С.Г., Лурин А.Г., Машуков А.А.	
Неинвазивный контроль роста опухолевых очагов после радиочастотной термоабляции	127
Mukhomor O.I., Bubnov R.V.	
Prediction outcome of aspiration treatment under ultrasound guidance using sonoelastography (personalized and predictive management in gynaecology)	131
Mukhomor O.I., Bubnov R.V., Abdullaev R.Ya.	
Sonoelastography enhanced US guided biopsy for prostate cancer detection	133
Педаченко Ю.Е.	
Пункционная вертебропластика в хирургическом лечении метастатических поражений позвоночника	136
Погодаева Г.А., Казакевич В.Г.	
Роль профилактических УЗ-осмотров в ранней диагностике рака предстательной железы	138
Процьк Е.Е., Головка Т.С.	
Возможности ультразвуковой диагностики опухолей слюнных желез ..	141
Роцупкін А.О., Горобинська С.М.	
Аналіз безпеки застосування контрастних засобів при проведенні МРТ	144
Смакова М.С., Коровина А.С.	
Лучевая диагностика костных проявлений при множественной миеломе	146
Смоланка И.И., Иванкова В.С., Скляр С.Ю., Иванкова О.М.	
Використання радіомодифікаторів при комплексному лікуванні хворих на резистентні форми раку грудної залози	148

**Смоланка І.І., Солодяннікова О.І., Скляр С.Ю.,
Костриба О.І.**

Променева діагностика в оцінці стану та розташування регіонарних та «сторожових» лімфатичних вузлів при виборі обсягу операції у хворих на рак грудної залози 150

**Щепотін І.Б., Шептицький В.В., Приймак В.В.,
Колесник О.О., Лукашенко А.В.**

Черезшкірне черезпечінкове дренування жовчних протоків у онкологічних хворих, з механічною жовтяницею, під контролем УЗ 152

**Щепотін І.Б., Шептицький В.В., Приймак В.В.,
Колесник О.О., Свінцицький В.С., Лукашенко А.В.**

Малоінвазивні втручання під контролем УЗ, в лікуванні післяопераційних ускладнень у хворих з онкопатологією органів черевної порожнини, за очеревинного простору та органів малого тазу 153

**Тюєва Н.В., Добровольський М.А., Таварткіладзе Н.Є.,
Дідорчук С.П., Сафронова О.В.**

Можливості УЗД в моніторингу регресії пухлин шийки матки протягом поєднаної променевої терапії 155

Францевич К.А.

Комплексна променева діагностика дифузних мастопатій 158

Халилеев А.А., Головка Т.С., Лаврик Г.В., Рудая Л.В.

Анализ воротного кровотока у пациентов с злокачественными новообразованиями брюшной полости 162

Хурані І.Ф., Какарькін О.Я., Григоренко С.В.

Роль спіральної комп'ютерної томографії у виявленні постхіміо-променевиx легеневиx ушкоджень у хворих на рак грудної залози 164

Чернобай Т.Н.

Лучевая диагностика рака пищевода 169

*Тюєва Н.В.¹, Добровольський М.А.², Таварткіладзе Н.Є.²,
Дідорчук С.П.², Сафронова О.В.¹*

¹Одеський національний медичний університет

²Одеський обласний онкологічний диспансер

м. Одеса, вул. Нежданової, 32, 000Д.

067-772-79-14. E-mail: nina_vt@ukr.net

Можливості УЗД в моніторингу регресії пухлин шийки матки протягом поєднаної променевої терапії

Основним методом лікування раку шийки матки (РШМ) II – III стадії є поєднана променева терапія (ППТ). Сучасні методики ППТ вимагають ретельного вимірювання обсягу та меж пухлини до початку лікування та в процесі його з метою складання та корекції лікувального плану. Також потрібні об'єктивні критерії ефективності проведеного лікування. Зручним та безпечним методом дослідження відповіді пухлини на проведене лікування є ультразвукове дослідження (УЗД), інформативність якого значно підвищується за рахунок використання режимів кольорового (КДК) та енергетичного доплерівського картування (ЕДК) з визначенням особливостей васкуляризації пухлини та аналізом кривих швидкостей кровотоку.

Метою нашої роботи була оцінка інформативності УЗД з оцінкою швидкостей кровотоку за допомогою КДК та ЕДК в оцінці об'єму розповсюдження, неангіоархітекtonіки пухлини та її регресії під час променевого лікування у хворих на РШМ ІІБ–ІІІБ стадії.

Матеріали та методи. Проведено комплексне УЗД 48 жінок, хворих на плоскоклітинний РШМ ІІБ–ІІІБ стадії на різних етапах поєднаного променевого лікування в відділенні брахітерапії Одеського обласного онкологічного диспансеру: до початку лікування, після досягнення СОД т. ОАВ 30 Гр, в кінці лікування та через 1 місяць. Трансабдомінальним доступом в

© Тюєва Н.В., Добровольський М.А., Таварткіладзе Н.Є., Дідорчук С.П., Сафронова О.В., 2012

режимі сірої шкали — в В-режимі — оцінювали діаметр пухлини, глибину стромальної інвазії, стан регіонарних лімфатичних вузлів, інфільтрацію параметральної клітковини, потім виконували ультразвукову ангіографію в режимах КДК та ЕДК, за допомогою якої оцінювали неоангіоархітектуру, тип кровотоку у судинах пухлини та гемодинамічні параметри кровотоку: максимальну систолічну швидкість (МСШ) кровотоку, діастолічну швидкість кровотоку, індекс резистентності Пурсело (IR) та пульсаційний індекс (PI) у судинах шийки. Ультразвукове дослідження проводилося на цифровому ультразвуковому сканері Siemens Sonoline G50 с конвексним багаточастотним датчиком 2,5–5 МГц.

Результати. За результатами проведеного дослідження у всіх пацієнтів в В-режимі було виявлено утворення зі зниженою ехогенністю, що виходило із строми шийки матки з розповсюдженням на тіло матки у 11 пацієнток (22,6%) чи піхву — у 24 жінок (50%). У 40 хворих (83,6%) відмічено інфільтрацію параметріїв. При ЕДК у всіх хворих визначався осередок локальної неоваскуляризації дезорганізованого типу — у 12 (25%) встановлено рясний тип, у 30 (62,5%) — середній, у 6 (12,5%) — бідний. Об'єм шийки матки до початку лікування варіював від 76,2 до 178,8 см³, в середньому 121,3 ± 6,2 см³. МСШ кровотоку в середньому була 32,1 ± 2,1 см/с, IR складав 0,72 ± 0,2 та PI — 1,1 ± 0,22.

Після досягнення дози в 30 Гр на малий таз у всіх хворих відмічено відносно зменшення об'єму шийки матки та кількості кольорових осередків, уповільнення кровотоку. Об'єм шийки матки після I-го етапу лікування варіював від 53,44 до 107,53 см³, в середньому 79 ± 2,1 см³, МСШ кровотоку в середньому була 22 ± 1,7 см/с, IR складав 0,85 ± 0,189 та PI — 1,0 ± 0,2. Наприкінці курсу ППТ спостерігалось зменшення об'єму пухлини та її часткове фіброзування, склерозування пухлинних судин. У більшості хворих зменшення об'єму пухлини в процесі ППТ проходило паралельно та пропорційно зниженню ступеня її васкуляризації. Так, середній об'єм шийки матки після лікування складав в середньому 38 ± 2,3 см³, МСШ кровотоку — 16 ± 1,5 см/с, IR — 0,92 ± 0,16 та PI — 1,03 ± 0,18.

Через 1 місяць після лікування у 45 (93,8%) хворих виявлено ремісію за клінічними та ультрасонографічними даними. У 3 (6,2%) пацієнток при доплерографічному дослідженні виявлено збільшення МСШ кровотоку та PI при зменшенні IR, при подальшому обстеженні у них виявлено первинну невилікованість.

Висновки:

1. Дані ехосеміотики та доплерографічної картини підвищують якість УЗД в індивідуальній оцінці характеру пухлинного процесу шийки матки при первинному обстеженні хворої, в процесі моніторингу під час та після лікування.
2. Використання УЗД з застосуванням режимів КДК та ЕДК на різних етапах ППТ дозволяє об'єктивно оцінити відповідь пухлини шийки матки на проведене лікування, що є простим та надійним маркером регресії пухлини.
3. Динаміка змін васкуляризації пухлин шийки матки може служити підставою для своєчасної корекції проведеної терапії.